

**2026. évi balatoni területfejlesztési konferencia:
„30 éves a területfejlesztési törvény”
Siófok, 2026. január 16.**

Egyedi kormánydöntés, mint területfejlesztési eszköz?

nord consult

Józsa Viktória
ügyvezető, Nord Consult Kft.
MRTT elnökségi tag

Kutatási kérdés

KK1: Alkalmas-e az EKD rendszer területfejlesztési eszköznek?

(Alkérdés: Képes-e hatékonyan hozzájárulni a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez?)

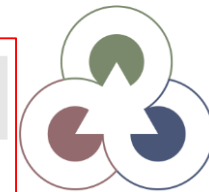
Módszertan

- Kvantitatív és kvalitatív, azon belül is kiemelten tartalomelemzés
- Területi hatály: Magyarország
- Időbeli hatály: a rendszerváltástól eltelt időszak (adatelemzés: 2004-2023)*
- Hangsúly a fő területi, ágazati és szabályozási változásokon
- Folyamatelemzés saját szempontrendszer összeállításával és alapul vételével

*: 588 EKD döntés elemzése a 2004. június 3. – 2023. december 27. közötti időszakból (szakaszok: 2004-2010, 2010-2014, 2015-2019, 2020-2023), a teljes beruházási volumen 13.834,8 milliárd Ft és a teljes támogatási összeg 2.001,1 milliárd Ft. A NACE kódokhoz, több beruházási helyszín esetén a telephelyi megosztásokhoz, a teljes projekt költségvetés és a támogatási összeg arányának meghatározásához, a szakaszok határaihoz és a belső és külső gyűrűkben lévő városok meghatározásához kapcsolódóan módszertani kérdések merültek fel.

Az EKD rendszer főbb változásai

	1990-es évek	1997-2003	2004-2010	2010-2019	2020-tól
	OECD tagság Privatizáció Nemzetközi hírű cégek Bankok és közszolgáltatók értékesítése Zászlóshajók vonzása		EU tagság A tőkevonzási előny eltűnése A külföldi tőke differenciált kezelése		COVID Fegyveres konfliktus Magasabb hozzáadott érték és globális kihívások
Környezet	Piacgazdasági környezet és intézmények „beüzemelése” Makrogazdasági stabilitás Feldolgozóipar szerkezetének átalakulása Privatizációs kínálat Duális szerkezet megjelenése	Intézményrendszer megszilárdulása Gazdaságpolitikai preferenciák és programok, szektorok preferálása Telephelyi előnyök Duális gazdaság fokozódása	Normativitás, célokhoz kapcsolódás EU szabályokhoz korrekció Intenzív verseny, negatív alkuspirál, gyárbezárások	Multi- és globalizációellenes kritikák Multik különválasztása Magyar tulajdon növelése „Újraiparosítás”	Globális értékláncok megerősödése Élesedő ország- és régióverseny COVID Fegyveres konfliktus Ázsiai térnyerés
Területiség	A régió legkedveltebb beruházási helyszíne	Regionális differenciálás Fejlett/fejlesztésre kijelölt régiók	Regionális differenciálás NUTS2 szinten	Regionális differenciálás NUTS2 szinten	(Vár)megyei differenciálás Közép-Magyarország vs Pest megye Településhierarchia
Intézmények	ITDH megalakulása Szabályozási (törvényi) háttér kialakulása Célelőirányzatok	Intézményi és szabályozási keretek fejlődése Külön alapok felállítása Széchenyi Terv	Elmozdulás a HÉ felé? Csökkenő beruházási trend	Szabályozói csapda? HITA Új EKD scheme-ek megjelenése	Folyamatos feltételváltoztatások az EKD rendszerben HIPA, HEPA, SZTNH NKFIH Ágazatok közötti egyeztetés?
Eszközök	Társaságiadó-kedvezmény Vámszabad területi szabályozás Egyedi kedvezmények, támogatások, kevésbé transzparens rendszer	Egységesebb támogatási rendszer Költségvetési ösztönzők alkalmazása nagyraoszt normatívává válik Beszállítói hálózatok támogatása	Vámszabad területi szabályozás adó- és egyéb pénzügyi kedvezmények összehangolása az EU-s gyakorlattal	Stratégiai partnerségi megállapodások Különadók Árszabályozás EKD, ad hoc kedvezmények	2019: Magyar Multi Program 2020: Versenyképességnövelő támogatás (VNT 1, 2, 3) Gyármentő, energetika Magyar KKV-k pozicionálása K+F EKD és K+F központok

Forrás: Józsa (2023) kiegészítve (2025)

Stratégiai iparágak

Kiemelt víziók 2030-ra:

- I. patriotizmus, azaz a hazai termékek előtérbe helyezése a gazdaságpolitikában
- II. technológia, azaz fejlett technológiák térnyerés és elterjedése
- III. fenntarthatóság térnyerése a gyártásban, szállításban és a felhasznált energiában
- IV. ellátásbiztonság, azaz minél diverzifikáltabb termelés legyen hazánkban, ideértve a beszállítói értékláncokat is.

Stratégiai iparágak:

- **Járműipar**
- **Egészségipar**
- **Élelmiszeripar**
- **Alapanyagipar (vegy-, fém-, műanyag)**
- **IKT**
- **Kreatívipar**

Technológiai trendek

- Dekarbonizáció, körforgásos gazdaságra való átállás
- Megújuló nyersanyagok alkalmazása – teljes járműhomologizáció (pl. naturálszál(len) kompozitok és más könnyűszerkezetes alkatrészek alkalmazása)
- Digitalizáció, Ipar4.0, IoT, IIoT, robotizáció
- Elektromobilitás
- Önvezetés

Itthon gyártjuk és/vagy itthon fejlesztjük?

	2017	2018	2019 I.	2019 II.	2020	2021	2022	2023	2025
Eszközalapú beruházás	•	•	•	•	•	•	•	•	
Munkahelyteremtő beruházás	•	•	•						
Technológia intenzív beruházás	•	•	•						
Regionális szolgáltató központ(ok) létesítése/bővítése	•	•	•	•	•	•	•	•	
K + F projektek	•	•	•	•	•	•	•	•	
Egyedi képzési támogatás			•	•	•	•	•	•	
Tanműhely-létesítési és –fejlesztési támogatás			•	•					
Kiegészítő energetikai beruházás			•	•	•	•	•	•	
Munkahelyteremtés, mint feltétel eszközalapúnál	•	•	•						
Kötelező vállalás min. 30% bértömeg és/vagy árbevételelnövekmény				•	•	•	•	•	
Versenyképességnövelő támogatások COVID kapcsán					•	•	•		
Gyármentő Program							•	•	
Zöld átmenet, új jogcím „Nulla nettó kibocsátás” kapcsán								•	
Könnyítések beruházási méretben, biztosítékadásban, létszámtartásban								•	
Területi lépték változása ((vár)megye, települési szint, EGT vs non-EGT)								•	
K+F központok támogatása									•

Regionális támogatási térkép

Forrás: Nemzeti Befektetési Ügynökség (HIPA), <https://tvi.kormany.hu/regionalis-tamogatasi-terkep>

Minimális beruházási volumen (eszközalapú beruházások)

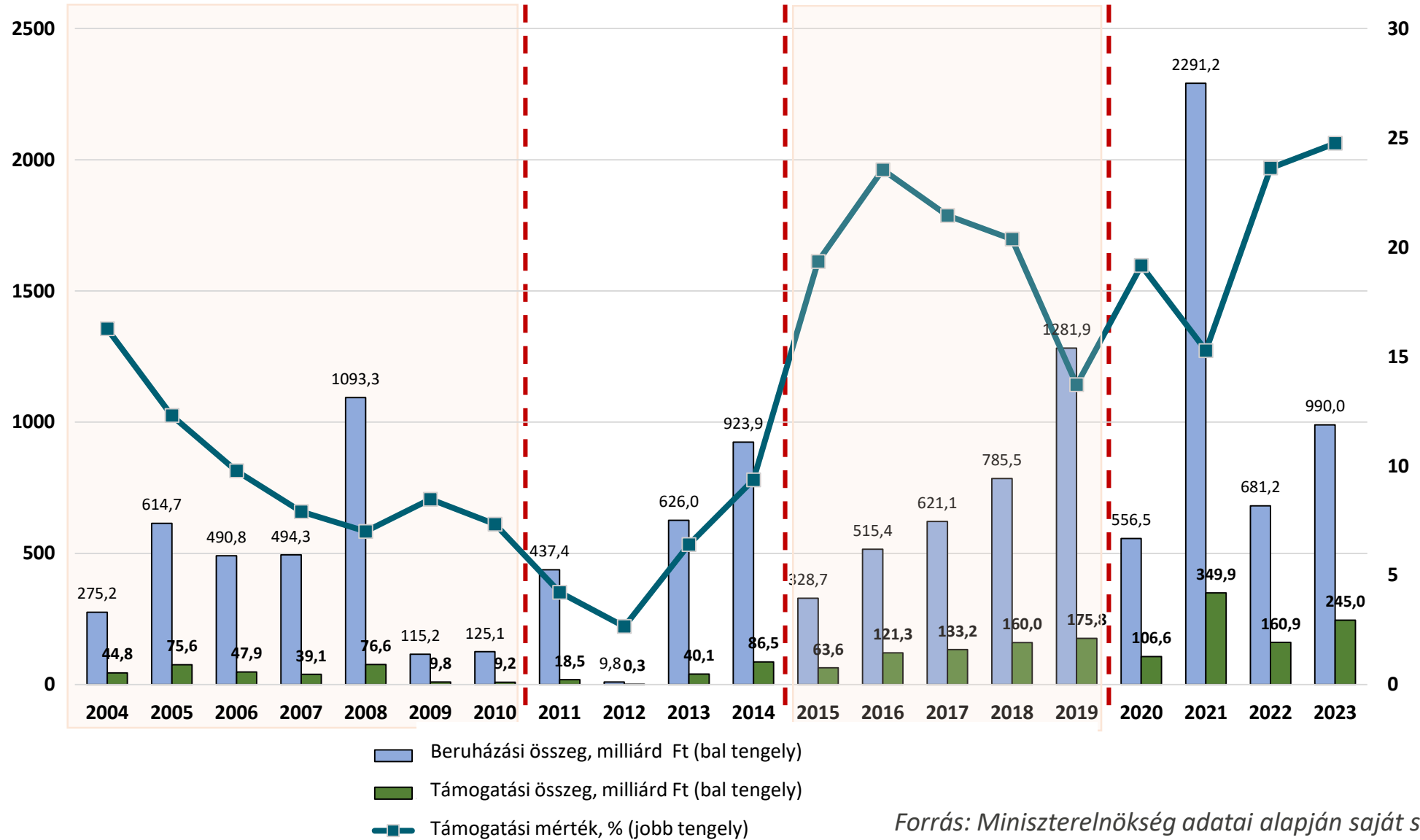
- Győrött, Székesfehérváron, Tatabányán, Kecskeméten, Szombathelyen, Veszprémben, Zalaegerszegen, Debrecenben, Szegeden és Egerben **10 millió euró**;
- Salgótarjánban, Miskolcon, Nyíregyházán, Békéscsabán, Pécsen, Kaposváron, Szolnokon, Szekszárdon, vagy Hajdú-Bihar; Jász-Nagykun-Szolnok; Pest; Fejér; Komárom-Esztergom; Veszprém; Győr-Moson-Sopron; Vas vármegyék járásszékhelynek minősülő településein **5 millió euró**;
- Hajdú-Bihar; Jász-Nagykun-Szolnok; Pest; Fejér; Komárom-Esztergom; Veszprém; Győr-Moson-Sopron; Vas vármegyék egyéb településein **3 millió euró**;
- Borsod-Abaúj-Zemplén; Heves; Nógrád; Szabolcs-Szatmár-Bereg; Bács-Kiskun; Békés; Csongrád-Csanád; Baranya; Somogy; Tolna és Zala vármegyékben a megyeszékhelyek kivételével **2 millió euró**

Beruházási helyszín	Minimális beruházási volumen
Fejlett megyeszékhely	10 millió euró
Fejlődő megyeszékhely	5 millió euró
Fejlett térség	3 millió euró (járásszékhely: 5 millió euró)
Fejlődő térség	2 millió euró

Kutatási eredmények

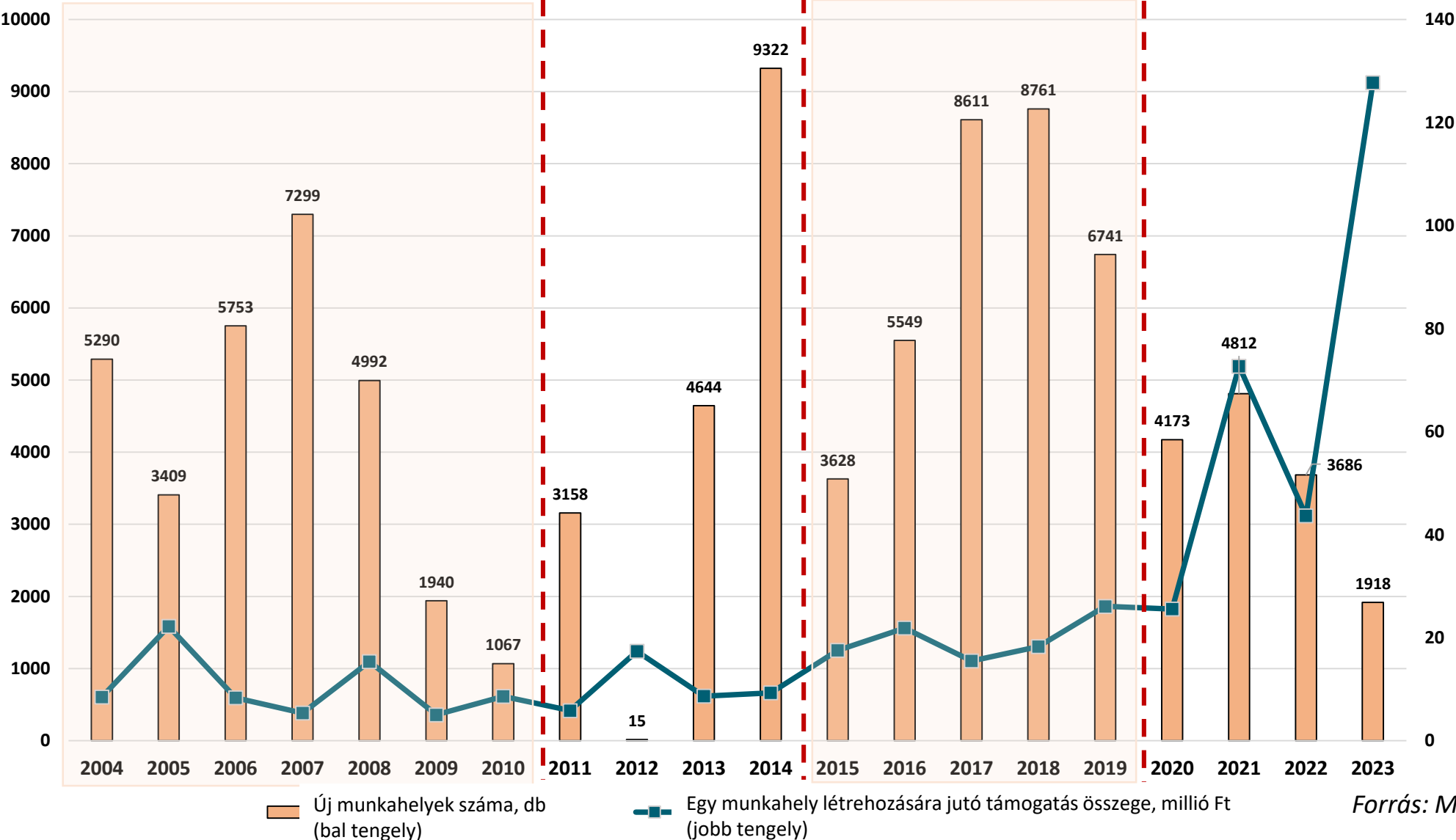
A megítélt EKD támogatások összege és aránya a beruházási volumenhez képest
(2004-2023)

Forrás: Miniszterelnökség adatai alapján saját szerkesztés, 2023

Kutatási eredmények

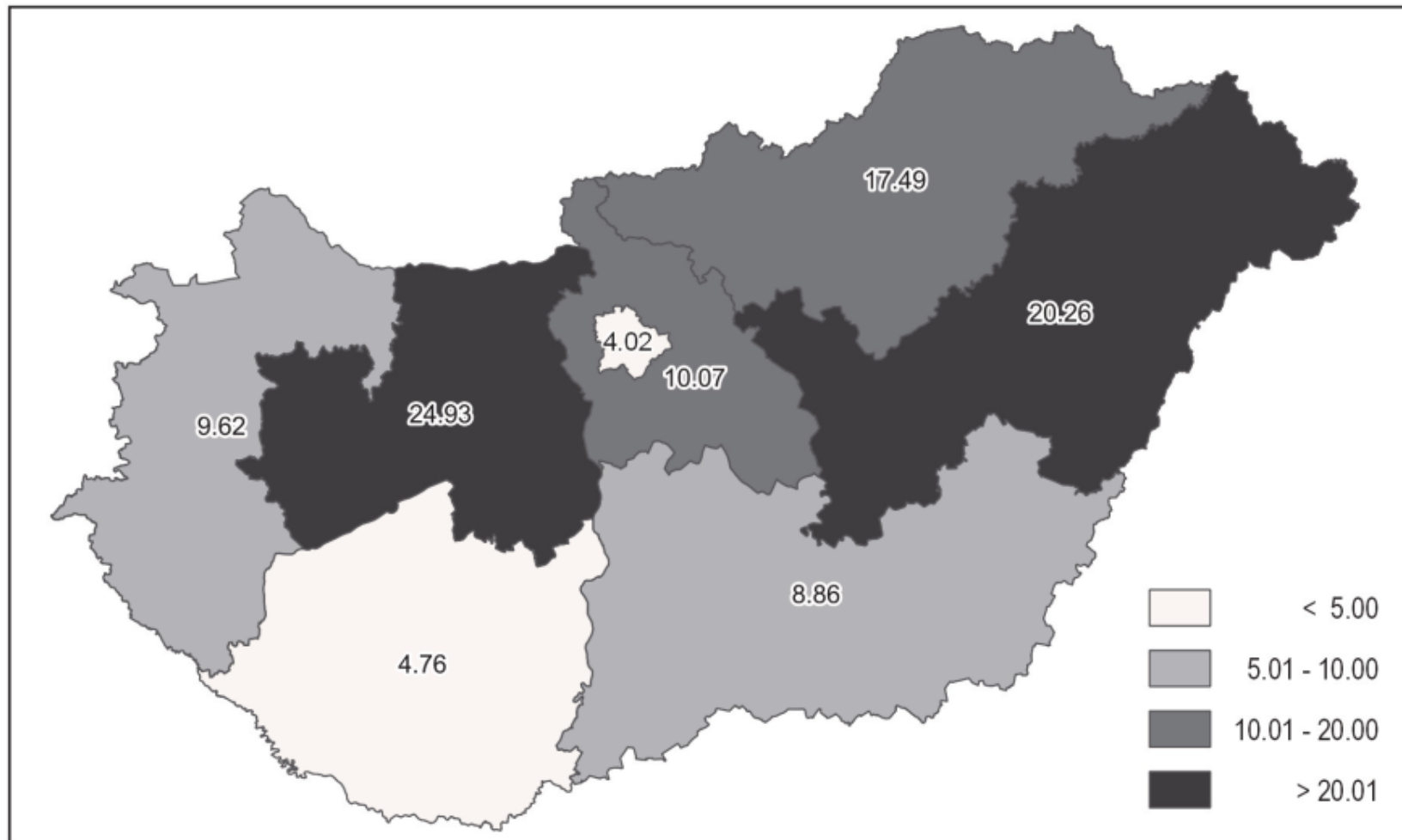
Az EKD támogatásokkal megvalósuló beruházások által létrehozott munkahelyek száma és támogatásigénye
(2004-2023)

Forrás: Miniszterelnökség adatai alapján
saját szerkesztés, 2023

Kutatási eredmények

A megítélt EKD támogatások összege régióként (2004–2023, %)

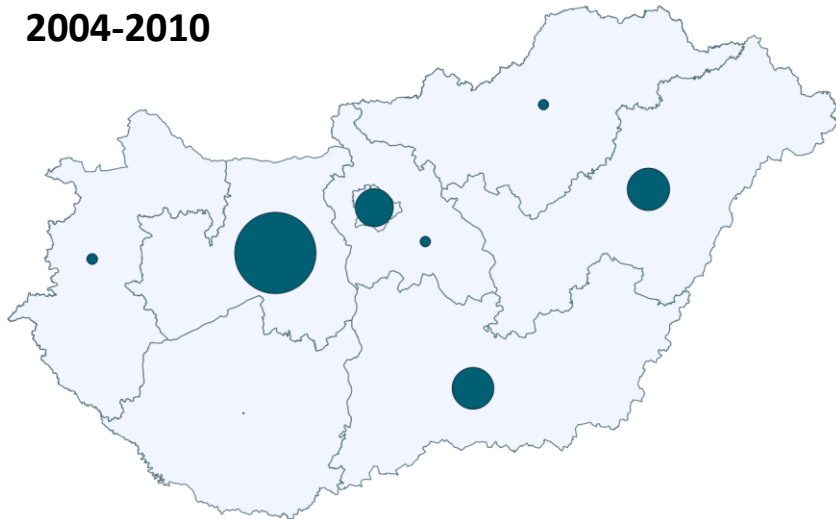

Forrás: Miniszterelnökség adatai alapján saját szerkesztés, 2023

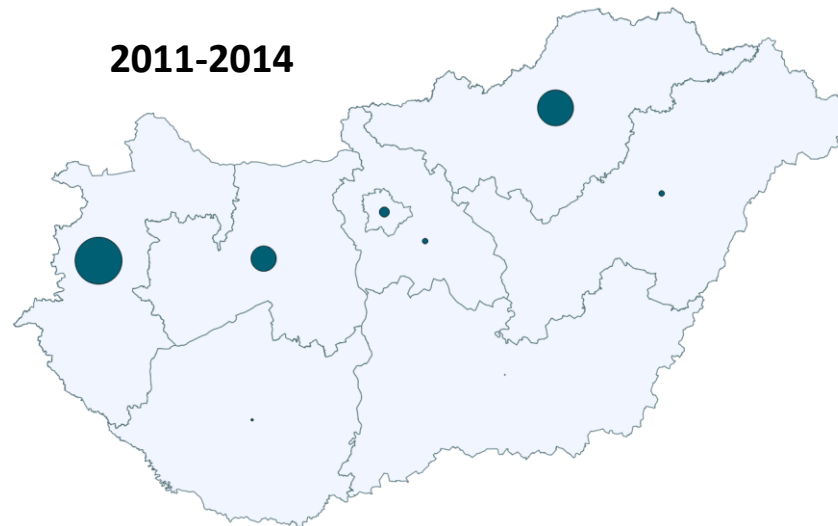
Kutatási eredmények

A megítélt EKD támogatások összege régióként és szakaszonként, milliárd Ft (2004-2023)

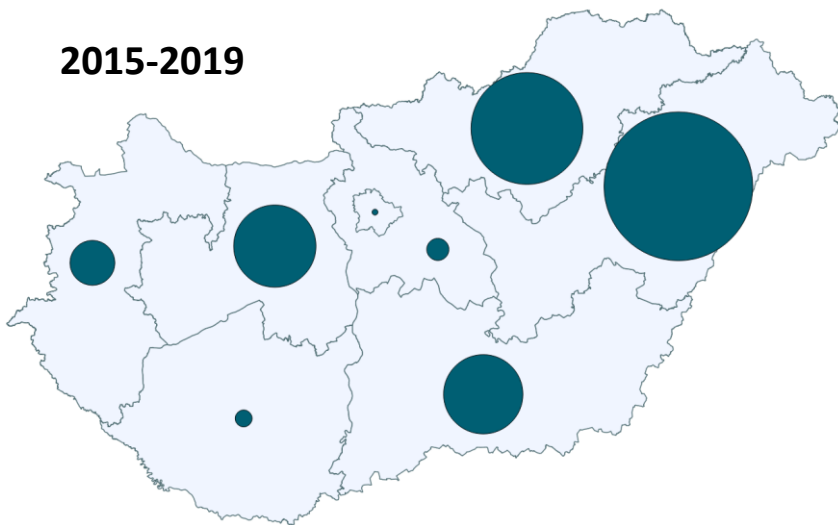
2004-2010

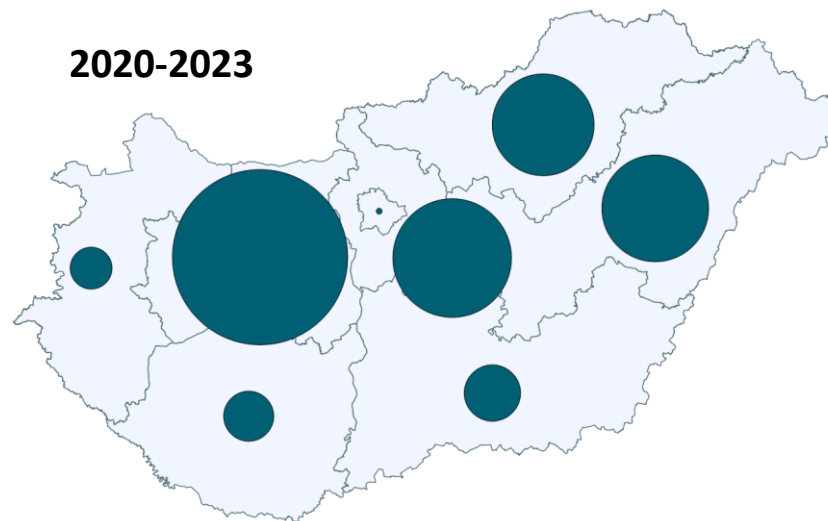
2011-2014

2015-2019

2020-2023

Legend:

Forrás: Miniszterelnökség adatai alapján saját szerkesztés, 2023

Befektetésösztönzés 2024 – hazai arány

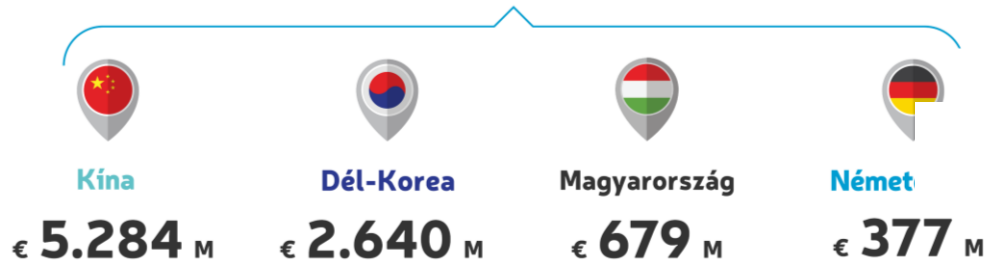
„Magyarország híd szerepet tölt be a nyugati autógyártók és az ázsiai akkumulátorgyártók között, ami összhangban van a gazdasági konnektivitás és a gazdasági semlegesség politikájával.”

Joó István, HIPA, 2025

A HIPA beruházási eredményei (2024)

A legjelentősebb beruházók beruházási volumen szerint (2024)

20 ország

TOP 3 BERUHÁZÓ ORSZÁG A PROJEKTEK SZÁMA ALAPJÁN

hipa

Forrás: HIPA (2025)

A **magyar háttérű vállalatok** egyedi kormánydöntésen (EKD) alapuló támogatással megvalósítani tervezett beruházásai csaknem 680 millió euró értéket képviselnek és 1.300 munkahelyet hoznak létre. A beruházási volumen alapján Magyarország a harmadik helyet foglalja el.

Ez a 23 projekt nem csupán közel 30 százalékos részarány, hanem történelmi csúcs is, jelentősen meghaladva a 18 projekttel felállított előző, 2017-es rekordot.

Befektetésösztönzés 2024 – fő trendek

- Az üzleti **szolgáltató központok (BSC) erősödése**: a hazai össztermékhez (GDP) már 3 százalékkal hozzájáruló ágazatban egy év alatt megduplázódott a pozíciók száma a **kutatás-fejlesztési (K+F)** területen, a teljes foglalkoztatotti létszám pedig 110 ezer felett jár. Az immár 215 központból álló BSC közösséget az infokommunikációs (ICT/IT) szektorral és a K+F tevékenység egyéb területeivel együtt szemlélve 19 projekt sorolható az innovációt a középpontba helyező beruházások közé.
- Az 1.900 újonnan létrejövő, magas hozzáadott értékű munkahely nagyban elősegíti, hogy Magyarország a Made in Hungary időszakából átlépjen az **Invented in Hungary** korszakába. Egyben azt is szolgálják, hogy a konnektivitásra épülő beruházások révén **Európa-szerte Magyarországon jegyezzék be a legtöbb akkumulátoripari szabadalmat.**
- Ágazatok szerinti bontásban a **járműipar** hagyományos ereje bontakozik ki az adatokból. Ez a szektor fogadja a beruházási volumen csaknem 40 százalékát – 4,09 milliárd eurót –, utána az **elektronika** következik 38,7 százalékot jelentő 3,98 milliárd euróval, majd az élelmiszeripar 7,8 százalékos részaránnyal, 807 millió euróval.
- A létrejövő munkahelyek számát tekintve is a **járműipar** az első – 10.511 új állással –, míg a második helyen álló elektronikában 3.368 munkahely, a harmadik helyet elfoglaló ICT/IT szektorban 1.606 munkahely jöhet létre.
- A magyar gazdaság **dimenzióváltását** segíti elő a projektek **területi megoszlása** is, hiszen **82 százalékuk Budapesten kívüli helyszínt** céloz meg, és jelentős a beruházásösztönzési rendszer folyamatos finomhangolásával fókuszba kerülő déli régiók szerepe. Erős évet zárt például **Csongrád-Csanád** vármegye, amely 12 hónap alatt hat projektet szerzett meg.

Befektetésösztönzés 2024

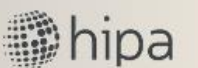
MASTERPLAST - MAGYARORSZÁG
ÚJ STRATÉGIAI PARTNERE

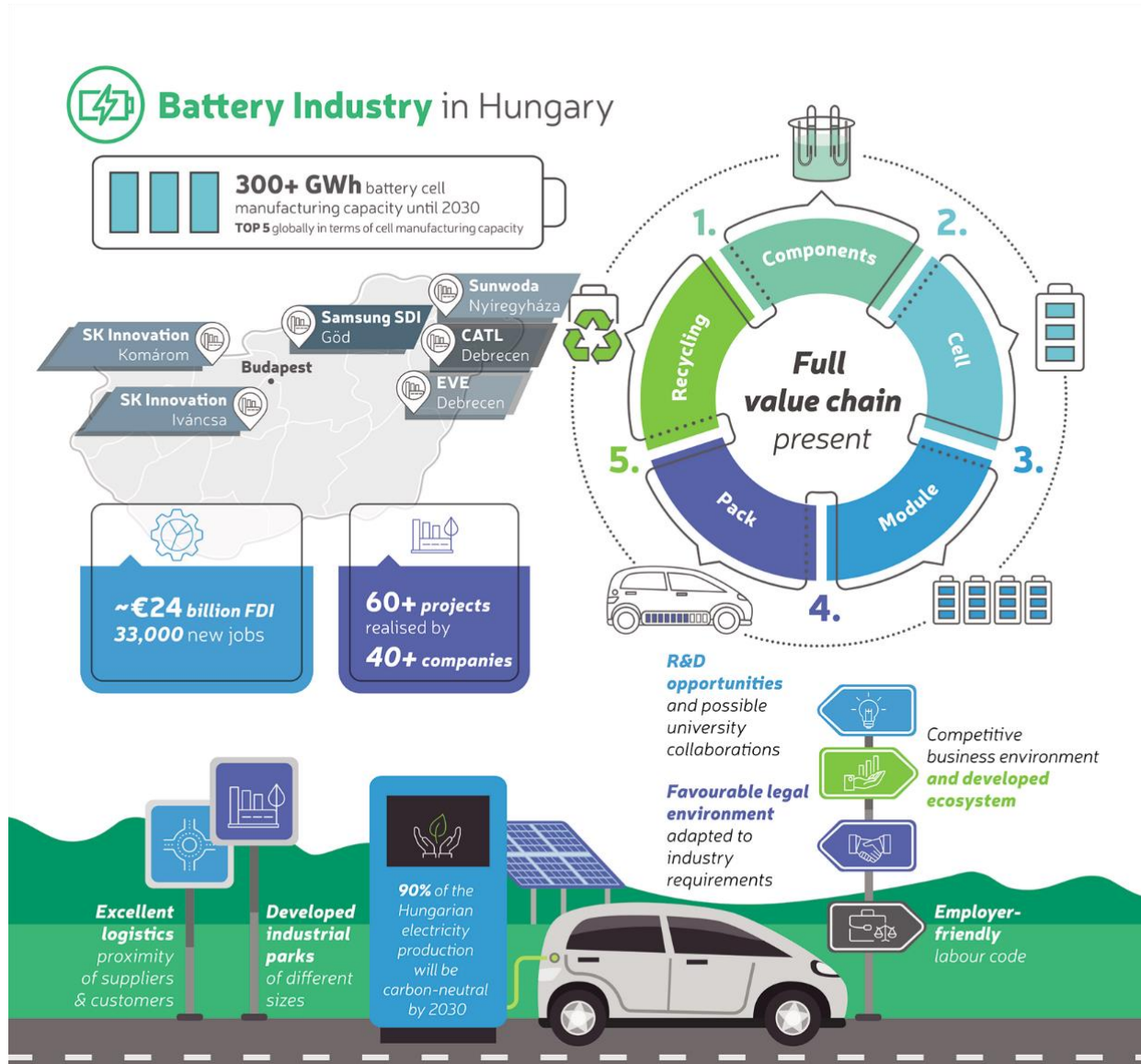
100.

ALKALOMMAL KÖTÖTT STRATÉGIAI PARTNERSÉGI
MEGÁLLAPODÁST MAGYARORSZÁG KORMÁNYA.

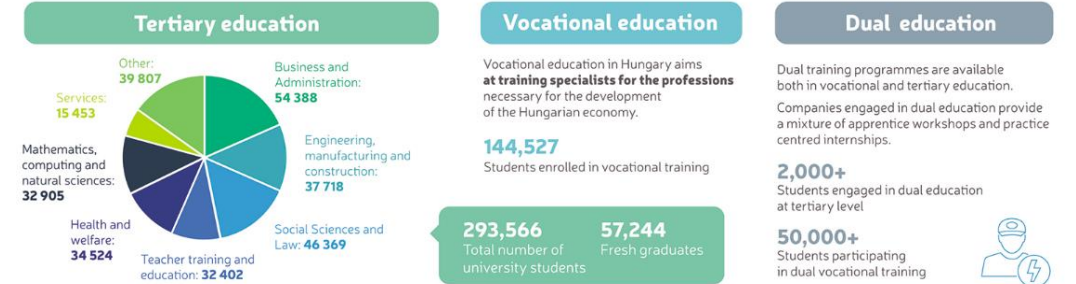
Forrás: HIPA (2025)

Befektetésösztönzés 2024

Hungary's education system has a special focus on engineering, resulting in a market ready workforce.

Did you know?

Hungary has implemented a flexible curriculum for vocational education, allowing to incorporate business specific content in one academic year.

+ Battery related studies and curriculum

The Hungarian Investment Promotion Agency offers one-stop-shop management consultancy services providing tailor-made information packages and incentives for companies interested in investing in Hungary.

Location selection
 Access to information on investment sites, labour market, taxation, business environment, local suppliers and more.

Incentives
 First-hand information on the full range of incentives, end-to-end management of the VIP cash subsidy system.

Business development
 Identification and development of local suppliers, mediation between business and government, policy proposals to improve the business environment.

Contact us
 HIPA
technology@hipa.hu

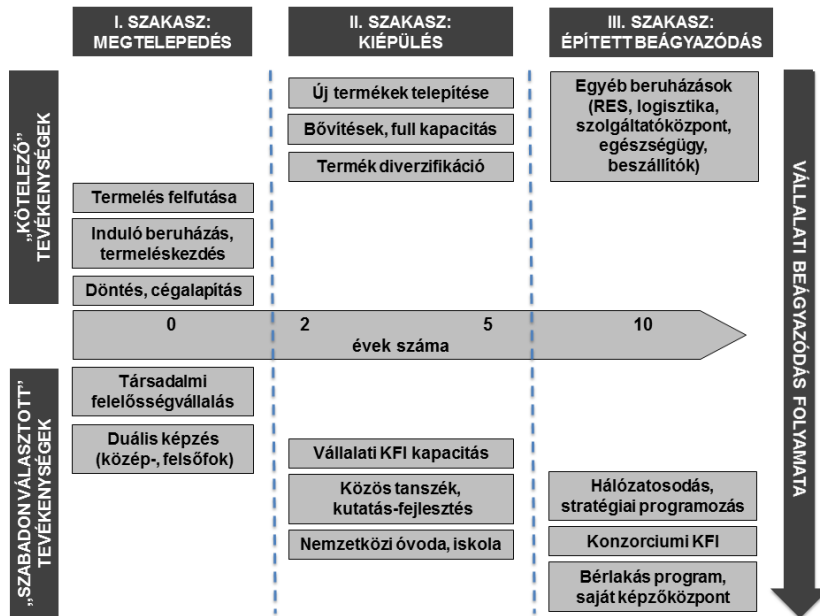
Következtetések

- A kevésbé fejlett térségek a regionális támogatási térkép alapján magasabb támogatási intenzitást élveznek, és a „bemeneti feltételek kikönnyítésével” van mód a további priorizálásukra. A területi preferencia megjelenik nem csak szabályozási/jogosultsági oldalról, hanem a támogatási arányt befolyásoló szempontként (pl. beszállítók relokalizációja, helyi beszállítói rendszer fejlesztése, helyi felsőoktatási/kutatási intézményekkel együttműködés) is.
- A magasabb hozzáadott érték és annak helyben történő előállítás „local content” egyre erősödő szempont és elvárás.
- A különböző szakaszokban eltérő regionális priorizálás figyelhető meg. Nyugat-keleti irányú eltolódás volt érzékelhető egészen a 2020-as évig, amikor is főként az ázsiai akkumulátoripari beruházások miatt megfordul(t) a trend.
- A nagyságrendek mind a beruházások, mind a támogatások alapján egyértelműen megváltoztak, főként az ázsiai tőke térnyerése miatt. Az EU támogatások hiánya/relatív alacsony szintje miatt arányaiban az EKD támogatások jelentősége megnőtt.
- Általánosságban elmondható, hogy egyértelmű területi differenciálás figyelhető meg az EKD rendszerben a kezdetektől fogva, ami egyre erősödik horizontális és vertikális (települési hierarcia) szempontból is. A rendszer tehát „területileg nem vak” és igyekszik minél hatékonyabban hozzájárulni a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez. Ez leginkább a 2015-2019 közötti szakaszban volt eredményes.

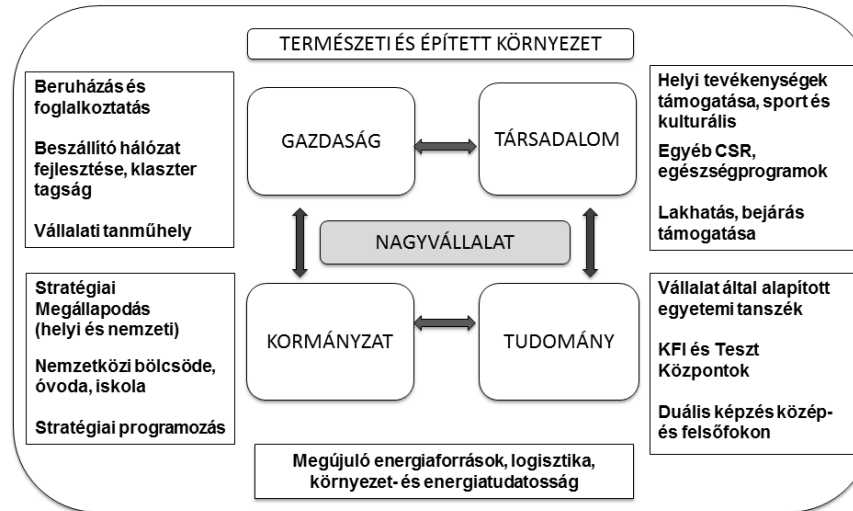

A vállalati beágyazódás és beágyazottság modelljei

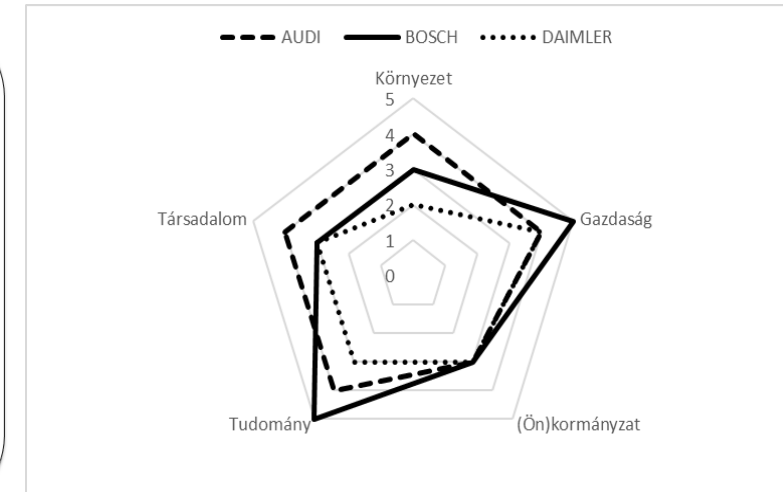
A vállalati beágyazódás folyamatmodellje

A vállalati beágyazottság állapota és tevékenységei

A vállalati beágyazottság összehasonlító modellje három vállalatra

0= nincs kezdeményezés

1= van rá policy vállalatban belül

2=van informális együttműködés (pl. személyes kapcsolatok)

3=van formalizált együttműködés (pl. Kamara, Egyesület)

4=intézményesült, intézményközi együttműködés (pl. közös tanszék, projekt, beszállítói szerződés)

5=hálózati szintű, intézményesült együttműködés van (pl. klasztertagság, konzorciumi projekt)

BERUHÁZÁS

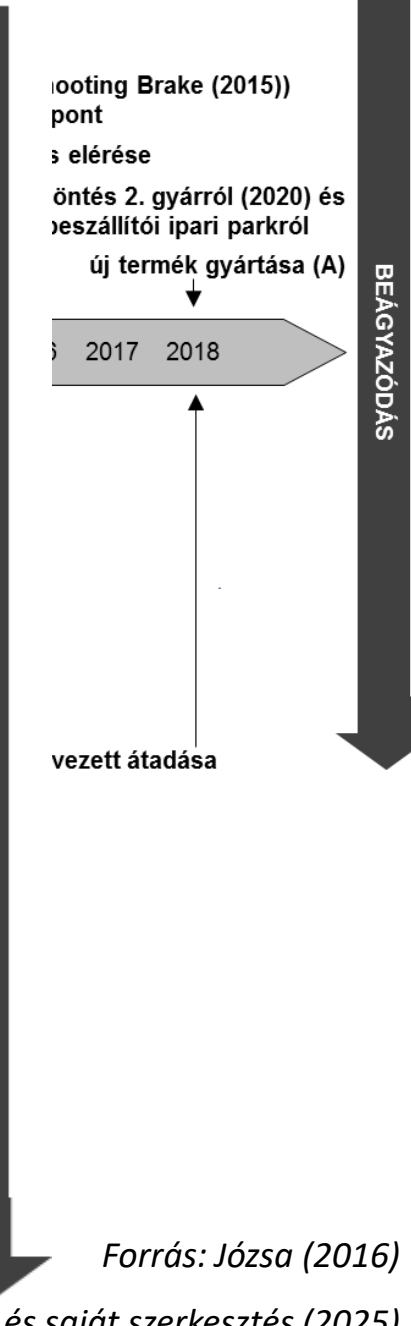
KUTATÁS-FEJLESZTÉS, KÉPZÉS

AUDI gyá
új motc
at
1993 1997 1998
motorfejlesztő
központ
duális szakkéj
kísé

BERUHÁZÁS
KUTATÁS-FEJLESZTÉS, KÉPZÉS

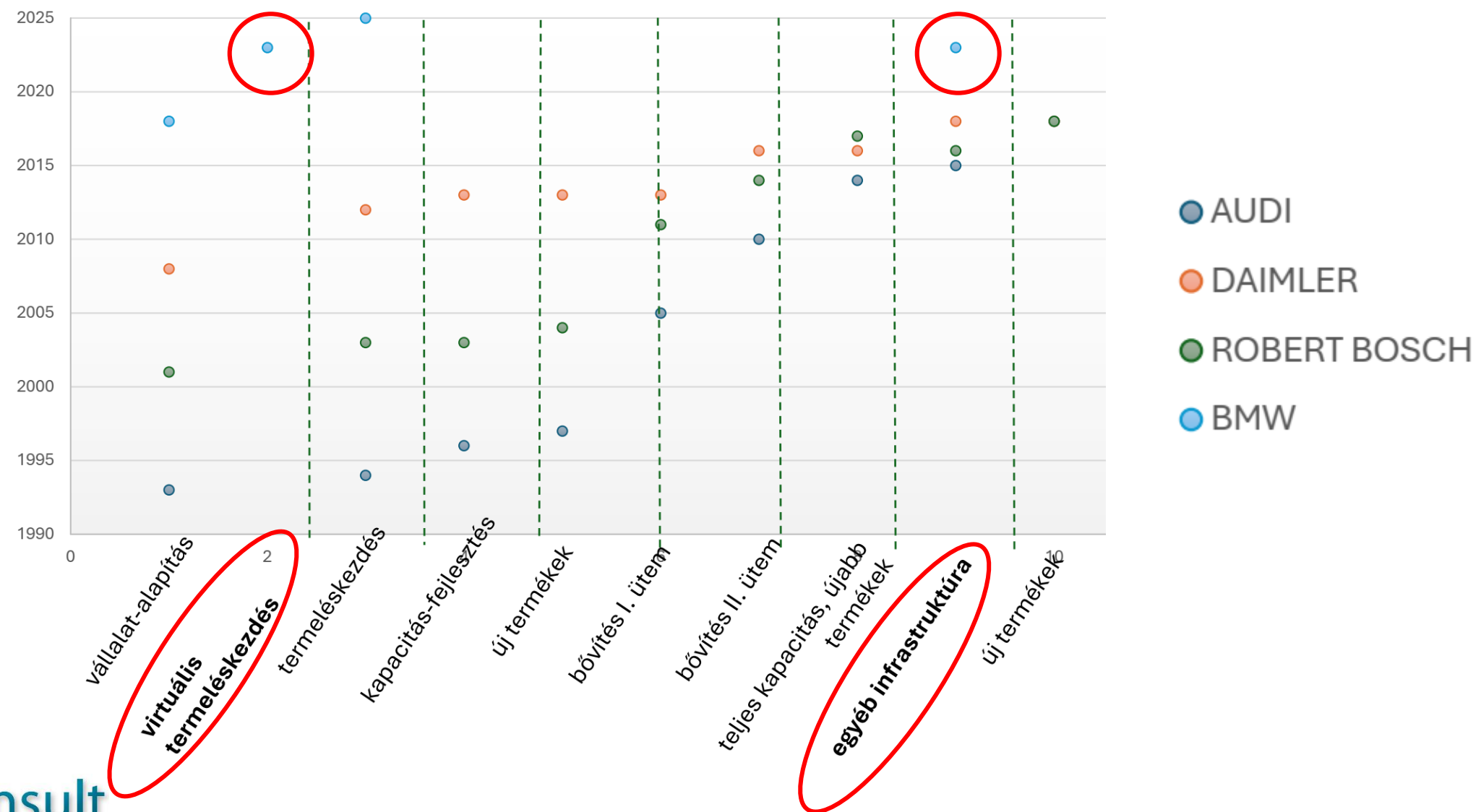

BEÁGYAZÓDÁS

Forrás: Józsa (2016) és saját szerkesztés (2025)

A vállalati beágyazódás folyamata - összehasonlítás

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

viktoria.jozsa@nordconsult.hu

nord consult

